

PAULINA

Wciąż rozwijający się performance oparty na prawdziwej historii

Michelle Levy (US) i Patrycja Dołowy (PL)

Opis performansu

Gdy Michelle poprosiła Patrycję o przetłumaczenie wojennej relacji swojej przodkini, żadna z nich nie zdawała sobie sprawy z tego, jakie role przyjdzie im odegrać w sieci historii tkanej z przypadków i zbiegów okoliczności na długo przed pojawieniem się w niej artystek. Relacja Pauliny – kobiety, która straciła rodzinę i która starała się przeżyć sama w okupowanej Polsce – jest bezosobowym, oficjalnym dokumentem. Mimo bogactwa faktów tak naprawdę nie sposób poznać kobiety, kryjącej się za tekstem.

Dwie artystki przywołane przez ten nieoczywisty dokument, który jak się później okazało został przekazany Michelle przez pomyłkę, wplątane we wspólne poszukiwania, podjęły zobowiązanie zaopiekowania się przypadkowo wydobytym świadectwem kobiety, która sama nie opowie już swojej historii, próbując jednocześnie zrozumieć, czym jest dla nich odpowiedzialność, której się podjęły.

Uważne na zbiegi okoliczności i pamiętając, że rzeczy zwykle nie wyglądają na takie, jakimi są, artystki wyruszyły w podróż śladami Pauliny przez dzisiejszą Polskę i Ukrainę, by sprawdzić, co może znaczyć, gdy jedno z tysięcy świadectw zostanie odczytane na nowo w

miejscach, w których historia się wydarzyła. Z podróży wracają z opowieściami, w które trudno uwierzyć...

Michelle Levy i Patrycja Dołowy tworzą performance o emocjonującym śledztwie i niezwykłym odkryciu. Dziela się archiwaliami, nagraniami, mapami, zasłyszonymi opowieściami, grudkami ziemi, domysłami i przemyśleniami – namacalnymi dowodami niedającego się opisać doświadczenia.

Multimedialny performance oparty na opowiadaniu na żywo, projekcji i muzyce.

Długość: 110 minut

Grany po angielsku z tłumaczeniem symultanicznym na polski.

O projekcie

Podążając śladami odnalezionego świadectwa wojennego Pauliny Hirsch, polskiej Żydówki, która próbując przetrwać Zagładę przemieszczała się po okupowanej Polsce, próbujemy odtworzyć losy jednej kobiety, szukając jednocześnie odpowiedzi na pytanie o sens zaangażowania, troski, wzięcia odpowiedzialności dziś za wciąż nieopowiedziane, trudne historie, które domagają się głosu.

Z podróży przez Polskę i Ukrainę wróciliśmy z archiwali, pamiątkami i doświadczeniami, o których opowiadamy w trakcie publicznych prezentacji w kolejnych miastach Polski. Performance „Paulina” oparty na dialogu między dwiema artystkami o różnych historiach, które razem próbują zrozumieć trudne relacje między przeszłością, teraźniejszością i swoim w nie zaangażowaniem, miał premierę w Żydowskim Muzeum Galicja w Krakowie w czasie Festiwalu Kultury Żydowskiej w czerwcu 2019 roku. Premierze towarzyszył spacer interaktywny śladami Pauliny, zorganizowany wspólnie z FestivALT, Performance był następnie prezentowany w lipcu 2019 r. w Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN w Warszawie. Ogromnie zależy nam na powrocie do Wieliczki, by tu, w miejscu o największej wadze dla naszej opowieści pokazać dojrzałą wersję spektaklu „Paulina”.

Rozdział o Wieliczce

Paulina razem ze swoją rodziną mieszkała w Wieliczce w 1942. W trudnym okupacyjnym czasie to był dla nich moment spokoju, bo mieszkańcy Wieliczki życzliwie odnosili się do Żydów. Według jej relacji, czuli się tu bezpiecznie aż do dnia, gdy gestapo zaaresztowało męża Pauliny. W czasie swojej podróży Levy i Dołowy dotarły do Wieliczki, zatrzymały się w zamku Muzeum Żup Krakowskich, a o losach Pauliny opowiedziały w trakcie prezentacji w Powiatowej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Wieliczce. Spotkania z wieloletnimi mieszkańcami Wieliczki doprowadziły je do niezwykle odkryć związanych z historią Pauliny oraz innych zakopanych historii, wciąż czekających na wydobywanie i opowiedzenie. W czasie pobytu w Muzeum Żup Krakowskich artystki doświadczyły najbardziej niezwykłego odkrycia ze wszystkich, które spotkały je w trakcie podróży. Odnalezienie tego skarbu sprawiło, że musiały przewartościować wszystkie swoje dotychczasowe przekonania i oczekiwania. Czy to przypadek, że niesamowite odkrycie miało miejsce właśnie tu, u wejścia do kopalni soli, z jej bogatą historią i legendami przywołującymi podziemnych strażników skarbu? Dla Levy i Dołowy powrót do Wieliczki i opowiedzenie historii właśnie tu, gdzie rozegrało się wszystko, co dla niej najważniejsze, jest kluczowe. To co je tu spotkało, jest świadectwem, że nawet najbardziej niezwykłe rzeczy mogą przytrafić się, jeśli poświęcimy czemuś czas, uważność i troskę oraz tego jaką moc ma poszukiwanie, dzielenie się i wzajemne porozumienie ponad barierami.

Uzasadnienie

Choć żyjemy w momencie, gdy odchodzą właśnie ostatni świadkowie Zagłady, wciąż to, co wydarzyło się na tych ziemiach ma wpływ na wiele dziedzin naszego życia. Wciąż jeszcze ludzie stąd i ci, którzy przyjeżdżają, starają się radzić sobie ze skutkami straszliwej traumy, dziedziczonej przez kolejne pokolenia. Relacja Pauliny, w której pojawiają się ludzie różnych narodowości, w tym zupełnie nieznanymi osobami, które bezinteresownie pomagają jej, ryzykując swoje życie, jest zaprzeczeniem uproszczonych czarno-białych narracji o czasach wojny. Odkrywanie tej relacji, dzielenie się nią i wspólne troszczenie się o historię prowadzi do budowania niezwyklej sieci spotkań i połączeń, pozwala na głębokie wejście i lepsze zrozumienie, które przynosi oczyszczenie w sytuacjach, które wymagają wspólnego przeplakania. Ten proces rozumienia i refleksji poprzez opowiadanie historii, sztukę, performance pozwala na tworzenie bezpiecznej przestrzeni w której możemy wspólnie odpowiedzieć sobie na pojawiające się pytania o tożsamość, przynależność, odpowiedzialność za nas samych i za siebie nawzajem.

Chcemy, by nasz performance był wsparciem i inspiracją dla strażniczek i strażników pamięci, poszukiwaczy prawdy. Naszym nieustającym celem jest tworzenie trwałej relacji między ludźmi i miejscami związanymi lub zainspirowanymi historią Pauliny. Chcemy poprzez swoje działania przywracać tym miejscom znaczenie i rozpoznawalność, zarówno w wymiarze symbolicznym, jak i zupełnie praktycznym.

O artystkach:

Michelle Levy jest artystką interdyscyplinarną, performerką i menedżerką kultury z Brooklynu w Nowym Jorku. W swoich działaniach artystycznych opartych na opowiadaniu historii, „poszukiwaniu” i „badaniu”, wykorzystując performans, obrazy, narrację i rytuał, ukazuje przestrzenie konstruowania tożsamości. Swoje prace i performance’y prezentowała na wystawach i w przestrzeniach teatralnych w Nowym Jorku, Filadelfii, Los Angeles, a także w Krakowie, Warszawie, Pradze Czeskiej, m.in. w Dixon Place, NURTUREart, Spectacle Theater and Theaterlab, New York. Dyplom ze sztuki broniła w Digital and Interdisciplinary Art Practice w The City College of New York, jest absolwentką Studio Art na Wesleyan University, CT. Studiowała dramat współczesny na Royal Academy of Dramatic Art w Londynie i narrację w Magnet Theater w Nowym Jorku. Ma na

swoim koncie nagrody i stypendia, w tym: CCNY Connor Scholarship RADA Londynie; the Czech Consulate for a curatorial residency at MeetFactory in Prague; the Asylum Arts/POLIN Museum Poland Retreat for Jewish Artists in Warsaw, a 2018 Asylum Arts grant and 2019 US Embassy, Warsaw, Poland grant wspólnie z Patrycją Dołowy. Między październikiem 2018 a czerwcem 2019 przebywała w Warszawie robiąc badania do projektu PAULINA we współpracy z Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN oraz polską artystką i pisarką Patrycją Dołowy. Projekt był wspierany przez Żydowski Instytut Historyczny w Warszawie.

W latach 2008-2018, Levy była dyrektorem programową EFA Project Space The Elizabeth Foundation for the Arts in Manhattan, gdzie była między innymi inicjatorką the SHIFT Residency wspierającą artystów pracujących dla organizacji kulturalnych. Była kuratorką wielu wystaw, z których ostatnia "Apparatus 2.0/ The Unreliable Library" była efektem współpracy między nowojorskimi i 9 czeskimi artystami i została zaprezentowana w Fundacji Centrum Sztuki Współczesnej w Pradze. Jest autorką esejów, tekstów kuratorskich i krytycznych publikowanych w katalogach i publikacjach towarzyszących wystawom, w tym ostatnio czeskiej "Jindrich Chaloupecky Award" w 2018 roku.

Patrycja Dołowy – artystka multimedialna, performerka, dramaturżka, pisarka. Od lat zajmuje się problematyką pamięci. Rodzinnej, trudnej, dziedziczonej pamięci mniejszości. Interesuje ją pamięć w kontekście przestrzeni i ciała. Działa na pograniczu dyscyplin artystycznych, łącząc obrazy ze słowami, obiektami, tekstami i działaniami performatywnymi. Posługuje się fotografią, performance, grafiką, video i tekstem. Jest absolwentką Uniwersytetu Warszawskiego (2002) oraz Akademii Fotografii Artystycznej Wrocławskich Szkół Fotograficznych, gdzie w 2005 r. obroniła z wyróżnieniem dyplom "Lilith odchodzi..." pod kierunkiem dr hab. Piotra Komorowskiego. Ma na koncie ponad 60 wystaw w Polsce i zagranicą.

Zaczynała od tworzenia bardzo subiektywnej fotografii inscenizowanej, używając klasycznych technik. Od 2011 r. prowadzi działania performatywne w przestrzeni miejskiej: "Widoczki: Pamięć miasta/pamięć ciała". Jest inicjatorką, pomysłodawczynią i współautorką kilku zbiorowych projektów artystycznych przy których współpracowała z innymi twórcami. Od 2012 r. współpracuje z reżyserem Pawłem Passinim. Jest autorką sztuk teatralnych, w tym nagradzanych „Hideout/Kryjówka”, „Matki”, „Dziady. Twierdza Brześć”, esejów, opowiadań, książek. Jej ostatnia książka „Wróć, gdy będziesz spała. Rozmowy z dziećmi Holocaustu” ukazała się w 2019 roku nakładem wydawnictwa Czarne. Prace i teksty publikuje w pismach artystycznych, prasie oraz w magazynach wielkonakładowych. Słucha i rozmawia ze świadkami historii. Współpracuje i współpracowała m. in. z neTTheatre i Stowarzyszeniem Artystów Bliski Wschód, Centrum Kultury Jidysz, Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, Muzeum Sztuki Nowoczesnej, Domem Spotkań z Historią, Teatrem Żydowskim.

Dwukrotna stypendystka Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, stypendystka Asylum Arts, stypendystka TARBUS Fellowship, laureatka nagród, w tym m.in. za odwagę badania pamięci w spektaklu "Hideout/Kryjówka" na festiwalu teatralnym Kontrapunkt, 2015 oraz nagrody im. Karola Sabatha.

Kontakt:

Michelle Levy, michelle@michelle-levy.com, +1 646 281 7099 www.michelle-levy.com
Patrycja Dołowy, storrytelling@patrycjadolowy.pl, +48 662 218 330 www.patrycjadolowy.pl